

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA
RÄJÄHDEJAOSTO

Aika: 12.5.2023, klo 9:30-10.33
Paikka: Etäkokous, Microsoft Teams.

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:30

Nimi	Organisaatio	Läsnä
Kati Hietamäki (pj.)	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	X
Miska Perkkiö (siht)	"	X
Kim Virtanen	"	X
Henna Kahilaniemi	"	X
Mikko Ojala	"	X
Anu Häkkinen	Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	
Saila Savolainen	Forcit Oy Ab	X
Heikki Kapanen	Nammo Vihtavuori Oy	X
Terhi Meriläinen	Puolustusvoimien tutkimuslaitos (PVTUTKL)	X
Jukka Kurikka	Pääesikunnan teknillinen tarkastus-osasto (PETEKNTARKOS)	X
Tarja Virkkunen	Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)	X
Reetta Orsila	Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	
Mirja Palmén	Sisäministeriö (SM)	X
Seija Miettinen-Bellevergue	Puolustusministeriö (PLM)	
Matti Haavisto	Sisä-Suomen poliisilaitos	
Anssi Ylhä	Varsinais-Suomen pelastuslaitos	X
Jyrki Suihkonen	Ammattiliitto Pro	
Harri Carlson	Suomen Ilotulitus Oy	X
Jori Lahtonen	Moxom Oy	X
Jorma Leinonen	Blastershouse Oy	X
Jukka Toivonen	Pyylähti Oy	X

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen esityslista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 10.2.2023)

[Pöytäkirja Tiimerissä täällä](#)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4. Tukes, Traficom, TEM, PLM ajankohtaiset

Tukes

Kati Hietamäki kävi läpi Tukesin ja teolliset prosessit-ryhmän ajankohtaisia asioita. Ryhmässä on otettu käyttöön valvontateemoja vuodelle 2023. Valvontateemat ovat *vastuullisuus, prosessiturvallisuuskriittisten laitteiden määrittely ja kunnossapito* sekä *turvauhat*. Valvontateemoja käytetään erityisesti kemikaalikohteiden valvonnassa, mutta joukossa on myös joitakin räjähdekohteita. Valvontateemojen tuloksia kootaan vuoden 2024 alussa ja näistä viestitään Q1/2024.

Tukesissa on valmistelussa seuraavia oppaita:

- Opas kaupan patruunavarastoille (päivitettävänä, valmistuu kesäkuun loppuun mennessä)
- Ilotulitusnäytöksiä koskeva ohjeistus viranomaisille (syksyllä – 23)
- Ilotuliteopas (loppuvuosi -23)
- Vetyopas (valmistunee loppuvuonna -23)

Nordex-kokous oli tarkoitus järjestää kesäkuun 2023 alussa. Nordex on pohjoismainen yhteistyöryhmä, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita palaviin nesteisiin ja räjähteisiin liittyen. Kokouksia järjestetään noin kerran vuodessa. Räjähdajaoston kokouksen jälkeen seuraava Nordex-kokous päätettiin siirtää keväälle 2024.

Mikko Ojala kertoi muutoksista räjähteiden kansallisen siirtotodistuksen [hakemisessa](#). Kansallisia siirtotodistuksia haetaan 1.2.2023 alkaen sähköisessä asiointipalvelussa, jonne tunnistaudutaan ennen asiointia. Siirtotodistuksen hakemisen yhteydessä annetaan samalla suostumus vastuuhenkilönä toimimiseen. Tukes pyytää tarvittaessa lisätietoja asiaan liittyen sähköisen asiointipalvelun välityksellä. Valmiit siirtotodistukset lähetetään asiakkaalle sähköpostitse. Kansainvälisten siirtotodistuksen hakemisessa menettelyt ovat ennallaan. Räjähteen yksilöllisen tunnistenumeron hakemiseksi on nyt saatavilla lomakepohja ”*Räjähteen yksilöllisen tunnistenumeron hakeminen*”, ks. [lomakkeet](#).

Traficom

Anu Häkkinen oli estynyt tulemasta kokoukseen, mutta hän välitti jaostolle seuraavat tiedot:

VAK-laki on annettu, ja tulee voimaan 1.9.2023. Laki 541/2023 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230541>. Lain nojalla annettava asetus on tulossa vielä kesällä lausunnolle LVM:stä (alkuperäinen luonnos oli jo HE:n osana). Aikaisemmat kaikki asetukset kumoutuvat uuden lain voimaantullessa (pois lukien PLM-asetukset, joille laissa on siirtymäaika).

Traficomien VAK-tie- ja -rautatiemääräykset ovat lausunnolla. Määräyksiä muutetaan, koska niihin otetaan kansainvälisistä vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista tiemääräyksistä (ADR 2023) ja rautatiemääräyksistä (RID 2023) johtuvat muutokset. Lisäksi 1.9.2023 kumoutuvista asetuksista tietyt asiat on siirretty uuteen lakiin, ja loput näihin määräyksiin. (Asetustasolle jää aika vähän asioita enää.)

<https://www.traficom.fi/fi/ajankohtaista/lausuntopyynto-maarayksesta-vaarallisten-aineiden-kuljetus-tiella>

<https://www.traficom.fi/fi/ajankohtaista/lausuntopyynto-maarayksesta-vaarallisten-aineiden-kuljetus-rautatiella>

TEM

Tarja Virkkunen kävi läpi TEM ajankohtaisia asioita. Seuraavalle hallituskaudelle siirtyneen turvauhkahankkeen valmistelussa huomioidaan CER- ja NIS2-direktiivit. Turvauhkahankkeen jatkovalmistelu (mm. aikataulu) on TEM:ssä sisäisesti arvioitavana.

Ilotuliteselvitys käynnistyi TEM:ssä tammikuussa 2023. Tukes on antanut TEM:n kysymyksiin selvityksen. Myös pelastuslaitoksille on tehty aiheeseen liittyen kysely. Yleisön kuuleminen järjestettiin Ota kantaa-palvelussa maaliskuuhun 2023. Selvityksen on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2023.

Euroopan komissio on antanut uuden ehdotuksen täytäntöönpanopäätökseksi ilotulitetapaturmien tietojen keräämisestä. Ehdotuksen tarkoituksena on kerätä tietoa onnettomuuksista aiheutuneista tapaturmista. Tiedot ilmoitettaisiin sillä tarkkuudella, kun ne ovat jäsenmaissa saatavilla. Ensimmäisen kerran tietoja kerättäisiin vuonna 2025, vuoden 2024 tapaturmien osalta.

Komissio on käynnistänyt kyselyt räjähd- ja pyrotekniikkadirektiivien toimivuudesta. Kyselyt ovat auki 1.6.2023 saakka kaikille sidosryhmille: [Siviilikäyttöön tarkoitetut räjähdystarvikkeet, pyrotekniset tuotteet](#).

Yleisestä tuoteturvallisuusasetuksesta (GPSR) on annettu komission ehdotus 30.6.2021. Asetus korvaa yleisen tuoteturvallisuusdirektiivin 2001/95/EY. Asetuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa markkinavalvontaa tuotesektorien välillä ja uudistaa sääntelyä vastaamaan teknologiseen kehitykseen ja verkkomyynnin kasvuun. Asetus julkaistaan kesään mennessä. GPSR:n kansallinen täytäntöönpano käynnistetään siinä vaiheessa, kun lopullinen asetusteksti on tiedossa. Kansallisessa lainsäädännössä tulee muutettavaksi asioita mm. viranomaisten toimivaltuuksiin, kielivaatimuksiin ja seuraamuksiin liittyen.

CER-direktiivi kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä on tullut voimaan 17.1.2023 ja se on implementoitava 17.10.2024 mennessä. Direktiivi pyrkii vahvistamaan kriittisten toimijoiden ja toimintojen häiriönsietokykyä ja tehostamaan viranomaisten välistä koordinaatiota ja yhteistyötä EU:ssa, jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden sisällä. Direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta on käynnistetty lainsäädäntöhanke 7.12.2022. Hanketta vetää SM ja mukana ovat kaikki ministeriöt.

NIS2-direktiivi kyberturvallisuudesta etenee pääpiirteittäin samassa aikataulussa, kun CER-direktiivi. NIS2:n tarkoituksena on määrittää kyberturvallisuusriskien hallintatoimien ja raportoinnin vähimmäistaso erällä yhteiskunnan kannalta kriittisillä aloilla (mm. energia, liikenne, terveys, digitaalinen infrastruktuuri). NIS2:n täytäntöönpanossa huomioidaan yhteensovitus CER-direktiivin kanssa. Hanketta vetää LVM.

SMEI-mekanismin (Single Market Emergency Instrument) tarkoituksena on turvata EU:n perusvapaudet eli tavaroiden, palveluiden ja henkilöiden vapaa liikkuvuus sekä välttämättömien tavaroiden ja palveluiden saatavuus poikkeusolosuhteissa.

PLM

Seija Miettinen-Bellevergue välitti jaostolle tiedoksi syksyllä järjestettävän, MSIAC:n Naton sotilasräjähteitä koskevan webinaarin. Webinaari pidetään 2-4.10.2023 (4 h / päivä) ja sen järjestää PLM. Webinaari on tarkoitettu sekä sotilas- että siviilipuolelle viranomaisille ja teollisuudelle. Kutsu toimitetaan jaoston jakelulla, kun webinaarin ohjelma tarkentuu.

5. Ilotulitteisiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt

Anssi Ylhä pelastuslaitosten kumppanuusverkostosta kävi läpi kuluttajien ilotulitteiden käytöstä pelastuslaitoksille tekemien ilmoitusten, sekä toiminnanharjoittajien ilotulitteiden varastoinnista pelastuslaitoksille tekemien ilmoitusten käsittelyä pelastuslaitoksilla. Aiheita on käsitelty myös jaoston edellisessä kokouksessa (10.2.2023).

Kuluttajien pelastuslaitoksille tekemien ilmoitusten käsittelyn ongelmat ovat keskittyneet laitosten erilaisiin käytäntöihin vastata ilmoituksen tehneelle kuluttajalle (kuitaus ilmoituksesta). Kulutta-

jien on tärkeää saada kuittaus tehdystä ilmoituksesta erityisesti aikavälillä 1–26.12, kun ilotulitteiden myynti ilman pelastuslaitokselle tehtyä ilmoitusta on kielletty. Jaostolle välitetty esitys menettelytavasta jatkossa on välitetty pelastuslaitosten asiantuntijaverkostolle jatkotoimenpiteitä varten. Ilmoitusten tekemiseen on olemassa sähköinen ilmoituspalvelu pelastustoimi.fi – [sivustolla](#). Pelastuslaitosten edustajien välisissä keskusteluissa ilmoitusmenettelyissä ei ole havaittu merkittäviä poikkeavuuksia. Jori Lahtonen kommentoi, että ongelma keskittyy erityisesti tiettyjen, lähemmäs sijaitsevien pelastuslaitosten käytäntöihin. Ylhä välittää ongelmakohdat tiedoksi asiantuntijaverkostolle.

Toiminnanharjoittajien ilotulitteiden varastoinnista pelastuslaitoksille tekemiin ilmoituksiin liittyen Jori Lahtonen totesi, että ongelmat liittyvät pelastuslaitosten yhteisen ilmoituslomakkeen käyttöön ja pelastuslaitosten vaihteleviin menettelyihin ilmoituksen käsittelyssä. Alan toimijat ovat pääosin valtakunnallisia ja toimivat valtakunnallisesti samoilla menettelyillä, joten eri menettelytavat alueellisesti aiheuttavat toiminnanharjoittajille ylimääräistä työtä. Anssi Ylhä totesi, että nykyinen, pelastuslaitosten yhteinen lomake ilmoitusten tekemiseen tulee poistumaan ja tilalle ollaan kehittämässä sähköistä lomaketta. Tämän toivotaan yhdenmukaistavan pelastuslaitosten välisiä käytäntöjä asiassa.

Jori Lahtonen tarkensi, että nykyisen lomakkeen eräs ongelmakohta on se, miten määritellään myymälän vastaava hoitaja. Lahtosen mukaan selkeä näkemys olisi, että kaikkien myymälöiden vastaavana hoitajana toimii pelastuslaitoksille tehtyjen ilmoitusten tekijä (esimerkiksi Lahtonen itse). Myyntipisteen paikallinen hoitaja (esim. urheiluseuran edustaja) tulee paikalle vasta pari päivää ennen myynnin alkamista. Paikallisen hoitajan nimeäminen vastaavaksi hoitajaksi jo huomattavasti ennen myynnin alkamista nähdään ongelmaksi, kun konttien sijoittaminen ja muut varastointijärjestelyt hoidetaan kuitenkin pitkälti etukäteen ilotulitteiden toimittajan (pelastuslaitokselle tehdyn ilmoituksen jättäjän) toimesta.

Anssi Ylhä kommentoi ilotulitteiden myyntipisteisiin liittyen, että käytännön havaintona kauppojen aulatilat ovat muuttuneet ahtaammiksi, kun verkkokaupan ja erilaisten muiden toimitusten määrät ovat kasvaneet. Aikaisempien vuosien ilotulitteiden myyntipisteiden tilalle on saattanut ilmesyä esim. lokerikkoja ja myyntipisteen paikkaa joudutaan miettimään uudelleen.

6. Toimialan ajankohtaiset asiat (kentän puheenvuoro)

Kokouksessa ei noussut esiin muita ajankohtaisia asioita.

7. Muut esille tulevat asiat ja onnettomuustapaukset

Puheenjohtaja korosti, että jaoston osallistujilta toivotaan aktiivista osallistumista toimintaan. Alan toimijoilta kaivataan esimerkiksi esityksiä ajankohtaisista havainnoista toimialaan liittyen.

8. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi päätettiin perjantai 10.11.2023 klo 9:30 alkaen. Kokous pidetään etänä Teamsilla.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:33